

Karel Láník (1886–1956), zapomenutý brněnský architekt

Pavla CENKOVÁ

ANOTACE: *Karel Láník (1886–1956), rodák z Kunštátu, studoval na České vysoké škole technické v Brně u profesora Karla Huga Kepky (1869–1924). Poté působil jako architekt, projektant a stavbyvedoucí, převážně ve službách města Brna. Podílel se na realizaci řady brněnských staveb, zejména ve 20. a 30. letech 20. století. Jedná se o zapomenutou osobnost, dlouhá léta aktivně působící v dynamickém stavebním provozu meziválečného Brna. Článek shrnuje výsledky primárního výzkumu zaměřeného na život a dílo Karla Láníka a dílčím způsobem tak přispívá k problematice brněnské meziválečné architektury.*

Karel Láník bezesporu patří mezi osobnosti zapomenuté, odborným výzkumem dosud zcela opomíjené.¹ To je poněkud udivující, protože celý život pracoval v brněnské městské stavební kanceláři v těsné blízkosti architektů zvucných jmen, o nichž můžeme číst množství odborných statí. Dlouhá léta aktivně působil v dynamickém stavebním provozu meziválečného Brna coby architekt, projektant a stavbyvedoucí a podílel se na vzniku mnoha zdejších staveb. Nikdy však neměl vlastní architektonickou kancelář či stavební firmu, což zřejmě také zapříčinilo, že až dosud stál zcela stranou zájmu odborné veřejnosti. Předkládaný článek shrnuje výsledky primárního biografického výzkumu života a díla Karla Láníka tak lze chápat jako první krok k nastínění základního obrysu řešené problematiky a výzvu k dalšímu odbornému zájmu.

Jako výchozí materiál posloužila zejména architekta pozůstalost uchovaná v soukromé sbírce v Brně. Ta mimo různé osobní dokumenty, korespondenci, materiál účetní povahy apod. obsahuje soubor Láníkových plánů a náčrtů, kresby a akvarely a také fotoarchiv, tj. sbírku negativů na skleněných deskách. Mimo to byl proveden archivní průzkum v Archivu města Brna, Moravském zemském archivu a archivu Vysokého učení technického v Brně. Informace z archivů a pozůstalosti doplnily také vzpomínky členů architektovy rodiny, především jeho dcery.

Výsledný text nejen objasňuje specifické okolnosti determinující Láníkovu profesní dráhu, ale také upozorňuje na dosud neznámou problematiku „neoficiálně“ působících architektů či stavitelů a přispívá tak k diferencování nejširšímu obrazu dobové stavební kultury.

Biografie Karla Láníka

Karel Láník se narodil 12. 8. 1886 v Kunštátu na Moravě,² v rodině revírníka Wilhelma Láníka³ a jeho manželky Marie, rozené Poisel,⁴ jako nejmladší z jejich tří dětí – měl starší sestru Františku a bratra Viléma.⁵ Ještě jako chlapec

1

odešel z Kunštátu do Brna na studia.⁶ Středoškolské vzdělání získal na C. K. České státní průmyslové škole v Brně,⁷ čtyřleté denní studium ukončil maturitní zkouškou v roce 1905/1906.⁸

Po ukončení středoškolského vzdělání začal studovat na České vysoké škole technické v Brně obor stavební inženýrství. V seznámech posluchačů je uveden již ve školním roce 1902/1903, (tedy v pouhých šestnácti letech), v záznamech z následujících let jako student uveden není, lze proto předpokládat, že se zřejmě jednalo o nějakou formu přípravného studia, předcházející samotnému vysokoškolskému vzdělávání.⁹ To Karel Láník nastoupil ve školním roce 1906/1907 a na České technice vystudoval všech pět ročníků oboru stavebního inženýrství.¹⁰ Samostatný obor architektury a pozemního stavitelství na ČVŠT vznikl až roku 1919, v době studií Karla Láníka tedy obor stavebního inženýrství studovali také budoucí architekti. Láníkovým nejvýznamnějším učitelem byl profesor Karel Hugo Kepka (1869–1924),¹¹ kterého

Obr. 1. Portrét Karla Láníka jako architekta v pracovně, druhé desetiletí 20. stol. Pozůstalost Karla Láníka, soukromá sbírka, Brno.

Láník považoval za svůj profesní vzor a jehož architektonickou tvorbu obdivoval. Na technice poznal také některé své příští spolupracovníky, např. stavitele Karla Hollana, který byl jeho spolužákem v ročníku.¹²

Další kariéru Karla Láníka neblaze ovlivnila zejména skutečnost, že ČVŠT velmi pravidelně nedostudoval. Chybí totiž záznamy o tom, že by řádně složil první a druhou státní zkoušku.¹³ Tomu nasvědčuje také skutečnost, že ve 20. letech nepoužíval titul Ing., a tuto verzi potvrzuje také zmínka v Láníkově dopise dětem, kdy na svůj neúspěšný konec studia naráží.¹⁴ Inženýrský titul byl však nakonec Láníkovi zřejmě přiznán, pravidelně jej v oficiální úřední korespondenci i v pracovních dokumentech užíval od poloviny 30. let.¹⁵ (V některých dokumen-

2

Obr. 2. Karel Láník (vlevo) na rodinném portrétu spolu se svou matkou, starší sestrou Františkou a jejími třemi dětmi, druhé desetiletí 20. stol. Pozůstalost Karla Láníka, soukromá sbírka, Brno.

tech či korespondenci se u jeho jména titul arch. či Ing. objevuje i dříve.)¹⁶

Přestože pravděpodobně neměl složený státní zkoušky, působil Karel Láník po skončení svého studia nadále na fakultě: jako *asistent pro stolicí pozemního stavitelství* působil nepřetržitě mezi lety 1913/1914 až 1921/1922.¹⁷ Pracoval především jako asistent a spolupracovník prof. Kepky a v této době se dílčím způsobem také podílel na některých Kepkových realizacích.

Vedle toho Karel Láník také dlouhou dobu působil jako pedagog v učňovském školství, v tzv. *Českých živnostenských školách pokračovacích velkého Brna*, určených pro vzdělávání živnostníků. Konkrétně byl učitelem na *Odborné škole pokračovací pro učně živnosti stavební*, která sídlila v Brně na Antonínské ulici.¹⁸ Karel Láník zde vyučoval v letech 1913/1914 až 1933/1934¹⁹ odbornou nauku pro stavitele (nauku o stavivu, stavitelskou technologii, všeobecnou nauku o stavitelství apod.).²⁰ Na škole se vzdělávali především budoucí stavitelé, vedle nich však také kameníci, sochaři a truhláři, kteří se souběžně se studiem učili u některého mistra přímo v jeho dílně (podniku). Studium bylo tříleté a hlavními předměty byly němčina, živnostenské písemnosti a živnos-

tenské počty, odborné kreslení a odborná nauka (technologie), vyučovaná zvlášť pro stavitele a zvlášť pro tesaře.

Hlavním zaměstnáním Karla Láníka však byla úřednická práce ve službách města Brna. V projekční kanceláři městského stavebního úřadu v Brně pracoval dlouhá léta a strávil zde celý svůj profesní život. Jeho nejbližšími kolegy tak byli věhlasní architekti Franz Holík, Jindřich Kumpošt, Miroslav Kopřiva, Bohuslav Fuchs, Josef Polášek či Oskar Poříška.

Karel Láník na městský stavební úřad nastoupil 1. 9. 1920 jako pomocná síla,²¹ ve 20. letech pracoval na *architektonickém oddělení stavebního úřadu* jako technický úředník.²² V roce 1930 je v tehdejší *městské stavební kanceláři* veden jako technický tajemník,²³ od roku 1932 jako vrchní technický tajemník.²⁴ Po roce 1945 pracoval jako ředitel pomocné technické služby.²⁵ Zde setrval až do odchodu do důchodu v roce 1949.²⁶

Co se týče soukromého života, Karel Láník žil po celý život v Brně.²⁷ Ze svých příjmů dlouho podporoval tři nezaopatřené děti své rozvedené sestry Františky. Teprve až tyto děti dospěly, se v poměrně pokročilém věku (ve třiceti osmi letech) oženil – roku 1924 si vzal za manželku Ludmilu, rozenou Kolesovou.²⁸ Manželé měli dvě děti, syna Jiřího (* 29. 7. 1925) a dceru Ludmilu (* 23. 2. 1928). Společně si pořídili rodinný dům v Maloměřicích.²⁹ Po odchodu do důchodu žil Karel Láník několik let na usedlosti v obci Dobrá Voda u Nových Hradů³⁰ a později ve víkendovém domě v Hostěnicích

u Brna. Zemřel v Brně 23. 6. 1956 a byl pohřben do rodinného hrobu na brněnském ústředním hřbitově.

Architektonické dílo Karla Láníka

Karel Láník vlivem nedokončených studií nikdy oficiálně jako samostatný architekt nepracoval, přesto během své profesní dráhy vytvářel originální architektonické návrhy. V jeho pozůstalosti se dochovala sbírka architektonických plánů, z nichž část dokumentuje také architekturní tvůrčí proces (stavby jsou zde zachyceny od prvotních náčrtků tužkou po finální projekty). Odborné bádání ztěžuje skutečnost, že Láník své plány nikdy nepodepisoval. Jeho profesní činnost probíhala v několika rovinách: 1. Pracoval jako projektant (kreslič) ve službách jiných architektů. Takto byl činný nejen v městské stavební kanceláři, ale dle vzpomínek jeho dcery také např. v ateliéru Bohuslava Fuchse, s nímž o mnoha jeho projektech vášnivě diskutoval. 2. Dílčím způsobem se podílel na dílech jiných architektů: buďto navrhl některé části projektu, nebo byl projekt výsledkem vzájemné spolupráce obou. 3. Samostatně vytvářel architektonické návrhy, které byly realizovány. Dílo se tak nejčastěji neoficiálně, kdy architektonické návrhy a plány vytvářel pro klienty, které osobně znal a kteří patřili mezi jeho přátele či známé.³¹

Na základě existence osobních vazeb vytvářel návrhy obytných staveb také pro stavební a bytová družstva. Dlouhodobě spolupracoval i s hodonínskou stavební firmou Hollan–Kučera, pro niž zřejmě rovněž vytvářel architektonické návrhy, které poté firma zaštitila svým jménem. 4. Navrhoval také interiéry. Máme doloženy příklady komplexního autorského řešení interiéru včetně nábytku, potahů a svítidel. 5. Pracoval jako stavbyvedoucí či vykonavatel stavebního dozoru při probíhajících stavbách, převážně v případě městských investic.

Skutečnost, že Láníkovy architektonické návrhy nebyly zaštitěny existencí vlastního soukromého architektonického ateliéru, značně znesnadňuje průkaznost jednotlivých autorizací. Při připisování jednotlivých staveb coby děl Karla Láníka jsme vycházeli z několika indicií: jejich plány se nacházejí v Láníkově pozůstalosti, autorství některých z nich potvrzují vzpomínky Láníkovy dcery, předpokládané autorství podporují prokázané osobní vazby mezi Láníkem a konkrétním investorem. V neposlední řadě je možné při vzájemném porovnání jednotlivých realizovaných staveb rozpoznat charakteristický Láníkův autorský rukopis. I přes pečlivé prozkoumání dostupných pramenů je třeba s autorizací jednotlivých staveb zacházet jako s hypotézami.

3

4

Obr. 3. Karel Láník (?), návrh rodinného domu Zdeňka Elgera z Elgenfeldu, 1905–1906. Pozůstalost Karla Láníka, soukromá sbírka, Brno.

Obr. 4. Rodinný dům Zdeňka Elgera z Elgenfeldu, Brno, Pellicova 8, 1905–1906, současný stav. Foto: Martin Kučera, 2016.

Raná tvorba: období spolupráce s Karlem Hugenem Kepkou 1905–1922

Podle vzpomínek pamětníků se Karel Láník v době svých studií chtěl stát architektem (nikoli stavebním inženýrem v dnešním smyslu tohoto slova) a za svého učitele architektury vždy považoval Karla Huga Kepku, kterého si také coby profesní autority velmi vážil. Jak jsme zmínili, po skončení studií byl devět let Kepkovým asistentem. Není proto divu, že se v Láníkově pozůstalosti nacházejí plány některých Kepkových staveb.³²

Z doby jeho studia známe také dva návrhy rodinných domů: *rodinného domu primáře Jaroslava Bakeše* v Třebíči³³ a *rodinného domu Zdeňka Elgera z Elgenfeldu* v Brně na Pellicově ulici 8, postaveného v letech 1905–1906.³⁴ Oba stavebníky Karel Láník osobně znal z České techniky. V případě domu Zdeňka Elgera se jednalo o autorský návrh vnějších fasád.³⁵ Podle vzpomínek Láníkovy dcery byl autorem návrhu Elgerova domu mladý Karel Láník a šlo o jeho první realizaci. Za současného stavu bádání ovšem nelze toto autorství jednoznačně doložit a je možné, že oba zmiňované rodinné domy navrhl Karel Hugo Kepka. Na druhou stranu nemůžeme Láníkovo autorství ani jednoznačně vyloučit. Na východním bočním průčelí Elgerova domu je připojen půlkruhový arkýř ukončený bal-

konem, který Láník později na svých vilách s oblibou používal. Také dekor fasády nese některé typické znaky Láníkova rukopisu (např. obdélné parapetní výplně s pravoúhlými vpadlinami, v jejichž středu jsou vloženy kruhové terče, pod okny nejvyššího podlaží). Pokud by byl Elgerův dům opravdu Láníkovým dílem, můžeme sledovat zřetelný vliv Kepkova pozdně historizujícího dekorativismu.

Mimoto lze důvodně předpokládat, že Kepka nechával Láníka navrhovat některé dílčí části svých projektů. Zdokumentováno to máme např. v případě kostela Nejsvětějšího srdce Páně v Brně-Husovicích. V Láníkově pozůstalosti se nacházejí návrhy jednotlivých dveřních výplní, kreslené tužkou. Můžeme usoudit, že autorem nákrešů dveří je Karel Láník, který se takto dílčím způsobem pod Kepkovým pedagogickým vedením na jeho díle podílel.³⁶ Nelze také vyloučit, že Karel Láník je autorem adaptace domu na ulici Vranovské 103 pro účely duchovní správy.³⁷ Pro tuto hypotézu by svědčil návrh části štukové výzdoby dochované v pozůstalosti.³⁸

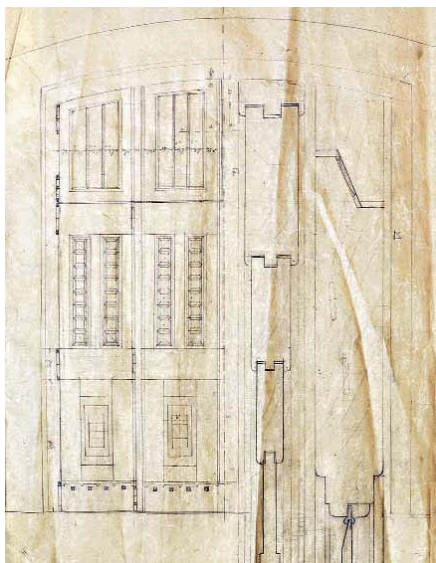
Soubor staveb pro družstvo v Králově Poli a další práce 1923–1929

Těžištěm samostatné tvorby Karla Láníka jsou jeho brněnské realizace z 20. let. Tehdy Karel Láník vedle svých oficiálních zaměstnání spolupracoval jako architekt se stavebními a bytovými družstvy, kterých v té době v Brně vznikl nemalý počet. Stavební a bytová družstva zakládána za účelem výstavby dostupného bydlení prosperovala zejména v nově připojených okrajových částech města (Černá Pole, Zbovřesky, Pisárky, Královo Pole), kde vznikaly roz-

lehlé obytné a vilové čtvrti. Karel Láník spolupracoval zejména s *Obecně prospěšným stavebním a bytovým družstvem pro Královo Pole a okolí*, pro něž navrhl rodinné i bytové domy, které se staly součástí kvalitní meziválečné výstavby této prudce se rozvíjející městské části.

Mezi rané realizace spjaté s královopolským bytovým družstvem patří rozsáhlý projekt *obytné kolonie dvaceti rodinných domů* situovaných mezi ulicemi Dobrovského, Charvatskou, Vodovou a Vackovou z let 1923–1924.³⁹ Kolonie sestávající ze dvou bloků byla založena na podkladě regulačního plánu Josefa Sommera.⁴⁰ Jednotný plán zástavby vychází ze symetrického rozložení několika typových rodinných domů i větších vil, jejichž různorodé dispoziční i formální řešení vychází vstříc odlišným požadavkům a finančním možnostem investora. Celková koncepce kolonie, navazující na ideu anglického zahradního města, stejně jako formální utváření jednotlivých domů nese zřetelnou inspiraci anglickou kulturou bydlení.⁴¹

Formálně úsporným řešením, které přesto evokuje tradiční dojem důstojnosti a reprezentace, se vyznačuje typ vily na *Dobrovského* č. 54–56.⁴² Dominantním prvkem fasády průčelí je pro Láníkův rukopis typická mohutná, konvexně vyklenutá parapetní římsa členící plochu obou rizalitů. Součástí kolonie je také *rodinná vila Sylvestra Vody* (Vodova 10)⁴³ a *rodinný dům s ateliérem sochaře Václava Hynka Macha* (Vodova 6).⁴⁴ U Vodovy vily je dominantním prvkem uličního i bočního průčelí centrálně umístěný půlkruhový arkýř vystupující z fasády v přízemí, který v patře ukončuje balustráda balkonu, vneseného na polosloupech. Bez zámavosti není ani užití mansardové střechy. Ro-

5

6

Obr. 5. Karel Láník, návrh dveřních výplní pro kostel Nejsvětějšího srdce Páně v Brně-Husovicích, 1909–1910. Pozůstalost Karla Láníka, soukromá sbírka, Brno.

Obr. 6. Vila, Brno, Dobrovského 54–56, 1923–1924, současný stav. Foto: Martin Kučera, 2016.

dinný dům sochaře Macha je naopak součástí úsporného typového dvojdomu, kdy jsou dvě shodně řešené zrcadlově obrácené obytné jednotky spojeny středovou zdí.

V Láníkově pozůstalosti jsou dochovány také další, dosud neztotožněné plány rodinných domů vypracované pro družstvo v Králově Poli. Ze vzpomínek pamětníků víme, že obdobně řešené vily navrhoval také v Černých Polích.

Karel Láník je rovněž autorem dvou velkých činžovních domů, postavených zmíněným královopolským bytovým družstvem, jejichž průčelí směřují do Slovanského náměstí, tvořícího pomyslné „srdce“ nově zbudovaného reprezentativního centra obce. Prvním z nich je činžovní dům na nároží ulic Husitské a Bulharské,⁴⁵ druhým činžovní dům na nároží Skácelovy a Těšínské.⁴⁶ Obě monumentální nárožní architektury, zaniklé pravděpodobně po polovině 20. let, patří k tomu nejlepšímu, co Karel Láník vytvořil. V případě domu na Husitské máme v Láníkově pozůstalosti dochovány nejen definitivní plány, ale také předběžné autorské náčrty a varianty, dobře dokumentující architektův tvůrčí proces.⁴⁷ Dominantním prvkem je zde otevřená lodžie zdůrazňující nároží, jejíž parapet dekorují čtyři medailony rytířů od Václava Hynka Macha. Jeden z nich nese zřetelné portrétní rysy Karla Láníka.⁴⁸

K domu na nároží Skácelovy a Těšínské se dochovaly Láníkovy plány fasád.⁴⁹ Na jejich příkladu lze sledovat všechny typické znaky Láníkova autorského rukopisu: nad korunní římsou se tyčí vysoké trojúhelné štíty, fasáda je členěna rizalitou a rytmizována probíhajícími vertikálními lizénami, ve středu obdélných parapetních výplní pod okny jsou vsazeny kruhové terče, parapetní římsy rizalitu jsou konvexně vyklenuty. Obdélná okna v prvním patře lemují zaoblené šambrány se zdůrazněným středem horní části.

Shodné provedení okenních šambrán i použití obdobných estetických prostředků konzervativní meziválečné architektury vykazuje také fasáda Láníkova činžovního domu na ulici Veveří 62.⁵⁰ Formálně vytištěné řešení skvěle spojuje dojem klidné harmonie podpořený přísnou symetrií spolu s dynamicky působícím moderním tvaroslovím jednotlivých prvků. Blízkou formální příbuznost v utváření fasád sledujeme také u činžovního domu na Křenové 67, kde je však Láníkovo autorství nejisté.⁵¹

Modernější pojetí nájemního domu pak představuje dům pro zaměstnance pouliční dráhy na Křížové 5, jehož plány vznikly v květnu roku 1927.⁵² Zakřivení uliční fasády je velmi moderním formálním projevem, přesto i zde Láník použil klasické trojdílné členění fasády, výraznou korunní římsu a lizénové rámy.

Téhož roku Láník zřejmě navrhl činžovní dům (opět) pro stavební a bytové družstvo v Králově Poli na nároží ulic Skácelovy a Mečířovy. Vzhled domu zde přizpůsobil sousedním třem státním nájemním domům od Miroslava Kopřivy⁵³ tak, aby celý blok mezi ulicemi Purkyňovou a Mečířovou působil jednotně.⁵⁴ Úzké pravoúhlé šambrá-

ny rámuji okna, které zde použil, opakuje také na dalších svých realizacích z konce 20. let.

Najdeme je např. na návrhu typového rodinného domu pro Obecně prospěšné stavební a bytové družstvo „Vlastní dům“ v Černovicích, realizovaného na ulici Elišky Krásnohorské.⁵⁵ Jednoduchý patrový dům s dekorativním vstupním portálem a s okny zdůrazněnými úzkými pravoúhlými šambránami je v řadové zástavbě několikrát zopakován.⁵⁶

Mezi další Láníkovy projekty z této doby patří stavba obchodního domu „Žáduha“ ve Starém Lískovci. Rozlehlý objekt, vyplňující nároží ulic Malešovská a Točná, zahrnoval obytné, obchodní a skladové prostory.⁵⁷

Dílo Karla Láníka ve 30. letech

Podle dosavadního stavu bádání se zdá, že v 30. letech Karel Láník nejvíce kreslil jako projektant pro městskou stavební kancelář a jeho samostatných architektonických návrhů spíše ubylo.

Víme, že se spolu s Josefem Poláškem podílel na návrhu přístavby sokolovny v Brně – Králově Poli na Srbské 4.⁵⁸ Plány na přístavbu vznikly v letech 1931–1932 a je zřejmé, že konečné řešení stavby realizované až roku 1936⁵⁹ nese charakteristické rysy tvorby Josefa Poláška, daleko spíše než K. Láníka.

Ačkoliv se v tomto textu věnujeme především Láníkovým brněnským stavbám, je třeba říci, že jako architekt navrhoval také objekty v okolí Brna i v dalších moravských obcích. Pro městský velkostatek Kuřim navrhl např. hájovny v Kuřimském Jestřábí a Svinošicích, respektující tradiční podobu venkovského domu.⁶⁰

7

8

Obr. 7. Vila Sylvestra Vody, Brno, Vodova 10, 1923–1924, současný stav. Foto: Martin Kučera, 2016.

Obr. 8. Rodinný dům s ateliérem Václava Hynka Macha, Brno, Vodova 6, 1923–1924, současný stav. Foto: Martin Kučera, 2016.

Poměrně rozsáhlá byla Lánikova projekční činnost pro stavební firmu Hollan–Kučera z Hodonína, bližší podrobnosti této spolupráce však prozatím zůstávají neobjasněny.⁶¹

Pro celistvý obraz Lánikova díla je třeba doplnit, že se věnoval také navrhování interiérů a nábytku. V pozůstalosti se nacházejí návrhy interiérů včetně detailních kreseb jednotlivých kusů nábytku,⁶² soubory však bohužel dosud nebyly ztotožněny s konkrétními realizovanými stavbami. Stejně tak v architektonické fotoarchivu jsou fotografie nábytkových kusů, u nichž lze důvodně předpokládat, že byly realizovány dle Láníkových návrhů. S jistotou prozatím víme, že Karel Láník sám navrhl nábytek do svého rodinného domu, který pro něj v dezénu dubové dýhy následně vyrobila firma Dělobrna-Dubor roku 1935.⁶³

Závěr

Architektonickou tvorbu Karla Láníka můžeme považovat za příklad konzervativní meziválečné architektury, tvořící jistou názorovou opozici funkcionalistické avantgardě. Tato dichotomie však platí pouze částečně. Tradiční výklad dějin architektury 20. století, vycházející z chápání dějin umění jako sledu inovací, především obhajoval legitimitu funkcionalistické avantgardy. Architekti s konzervativnějším názorem tak v odborných textech často zůstávali opomíjeni, neboť jejich tvorba byla vnímána jako „neprogresivní“. Vyzdvihování pouze jednoho projevu však nutně vede k zúžení pohledu na mnohostrannou realitu (nejen) meziválečné archi-

tektury. V různých dobách vždy vedle sebe působily různé stylové proudy, které se vzájemně prostupovaly a ovlivňovaly. Pohled na vývoj jako nesmířitelný boj „tradice versus inovace“ je třeba významně korigovat a postulovat rovnocennost tradičních a progresivních pozic. Dílo Karla Láníka lze včlenit do širokého proudu současné architektury, která je „moderní“, avšak přesto navazuje na tradici. V harmonické symbióze spojuje moderní formy a nové technologie s prvky „klasické“ historické architektonické tradice, na níž oceňuje zejména umělecké a estetické kvality a obecnou srozumitelnost.

V brněnském prostředí sehrály roli také nacionální stereotypy, kdy byl v minulosti „bílý funkcionalismus“ a purismus chápán především jako protežovaný projev „české architektury“, v opozici k architektům německým či židovským, kteří častěji volili jiné formální řešení svých staveb. Karel Láník i zde zosobňuje nepřijatelnost zúžení tohoto pohledu. Vždy se k české národnosti aktivně hlásil a lze říci, že byl českým vlastencem, přesto mu pozice avantgardy zůstaly vzdáleny.

Umělecky kvalitní Láníkovy stavby v sobě zájemavě mísí „tradice a inovace“ v harmonickém celku. Uplatňují tradiční prvky klasického kánonu jako symetrické rozvržení fasád, pravidelné rozložení vertikál a horizontál, rytmické střídání singulárních prvků či dekor, přesto působí vzdušně a moderně. Upoutají zejména citem pro harmonii, vyváženost a umělenost, kterou na nich můžeme dodnes ocenit. Navíc přispívají k poznání dosud málo známé „každodennosti“ v oblasti běžné výstavby v prudce se rozrůstajícím meziválečném Brně.

Článek vznikl v rámci výzkumného cíle Moderní architektura 20. století, financovaného z institucionální podpory Ministerstva kultury na dlouhodobý koncepční rozvoj (DKRVO).

■ Poznámky

1 Jediná dosud publikovaná zmínka o Karlu Láníkovi v odborné literatuře se nachází v knize Zdeňka Kudělky z roku 1970: Zdeněk Kudělka, *Brněnská architektura 1919–1928*, Brno 1970, s. 39.

2 Údaj o narození Karla Láníka: Moravský zemský archiv (dále MZA), fond E 67, Sběrka matrik 1579–1949 (dále jen fond E 67), sign. 443, Matrika narozených Kunštát 1833–1899, fol. 168.

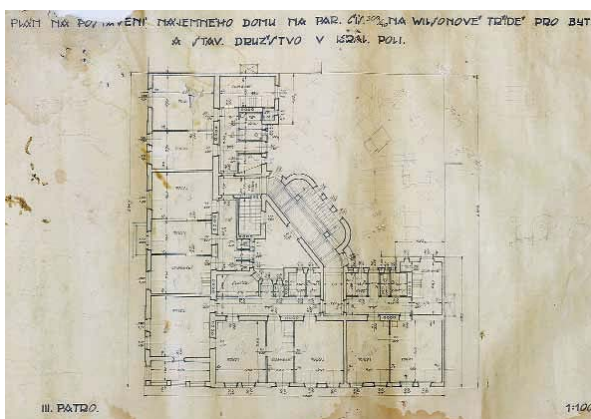
3 Otec Karla Láníka: Wilhelm Láník, vrchnostenský lesní v Kunštátu, narozen 3. 9. 1843, Vesce čp. 14 (Státní oblastní archiv Třeboň, fond Sběrka matrik Jihočeského kraje, kniha č. 5, Matrika narozených Horní Slatina 1830–1854, fol. 104), zemřel 21. 10. 1903, Kunštát čp. 15. (MZA, fond E 67, sign. 452, Matrika zemřelých Kunštát 1833–1913, fol. 80.)

4 Matka Karla Láníka: Marie Anna Wilhelmina Láníková, rozená Poisel, narozena 30. 9. 1850, Kunštát čp. 14 (MZA, fond E 67, sign. 443, Matrika narozených Kunštát 1833–1899, fol. 58), zemřela 11. 3. 1914 v Brně (údaj o úmrtí převzat z náhrobku rodiny Láníkovy na ústředním hřbitově v Brně).

5 Františka Anna Láníková, narozena 21. 2. 1882, Kunštát čp. 14. MZA, fond E 67, sign. 443, Matrika narozených Kunštát 1833–1899, fol. 150; Vilém Láník, narozen 5. 3. 1884, Kunštát čp. 14. MZA, fond E 67, sign. 443, Matrika narozených Kunštát 1833–1899, fol. 158.

6 Roku 1900 jsou oba bratři Vilém a Karel Láníkové uvedeni jako studenti na Franz-Josef-Strasse 34 (dnešní ulice Francouzská). Pramen uvádí, že Karel Láník pobýval v Brně od roku 1895, jeho bratr Vilém od roku 1896. AMB, fond A 1/3 Sčítání lidu 1900, inv. č. 2726, L–N, fol. 12b.

7 C. K. Česká státní průmyslová škola v Brně byla založena jako vůbec první česká průmyslová škola na Moravě roku 1885. Byla rozdělena na obor stavitelský a strojíren-

9

10

11

12

Obr. 9. Karel Lánik, plán činžovního domu pro Obecně prospěšné bytové družstvo pro Královo Pole a okolí, Brno, Husitská 14 / Bulharská 2, III. patro, měřítko 1 : 100, druhá polovina 20. let 20. stol. Pozůstalost Karla Lánika, soukromá sbírka, Brno.

Obr. 10. Činžovní dům, Husitská 14 / Bulharská 2, dobová fotografie zřejmě z 30. let 20. stol. (výřez). Repro: Brno, Staré pohlednice XIX, Královo Pole, díl 2, pohlednice č. 2797.

Obr. 11. Činžovní dům, Brno, Husitská 14 / Bulharská 2, druhá polovina 20. let 20. stol., současný stav. Foto: Martin Kučera, 2016.

Obr. 12. Karel Lánik, plán činžovního domu pro Obecně prospěšné bytové družstvo pro Královo Pole a okolí, Brno, Skácelova 2a / Těšínská 1, plán fasády (výřez), druhá polovina 20. let 20. stol. Pozůstalost Karla Lánika, soukromá sbírka, Brno.

ský. Od roku 1901 probíhalo studium stavitelského oboru ve formě čtyřletého denního studia, ukončeného maturitou. Od roku 1918 fungovala škola pod názvem I. státní průmyslová škola, od roku 1921 se osamostatnil stavitelský obor a vznikla tak Státní průmyslová škola stavitelská v Brně.

8 Seznam absolventů čtyřletého denního studia C. K. České státní průmyslové školy v Brně, <http://www.spsstavbrno.cz/dokumenty/SVP/absolventi/1904-1910.pdf>, vyhledáno 30. 6. 2016.

9 Archiv Vysokého učení technického v Brně (dále A VUT), fond 25 Rektorát České vysoké školy technické Brno 1899–1951 (dále jen Rektorát ČVŠT Brno), kniha č. 129, inv. č. 167, Seznam posluchačů z roku 1902/1903.

10 Karel Lánik vystudoval první až pátý ročník v letech 1906/1907 až 1910/1911. A VUT, fond 25 Rektorát ČVŠT Brno, knihy č. 133–137, inv. č. 171–175, Seznamy posluchačů z let 1906/1907 až 1910/1911.

11 K osobnosti K. H. Kepky: Jana Osolobě, Architektonické dílo profesora Karla Huga Kepky, zakladatele odboru architektury ČVŠT v Brně, *Bulletin Moravské galerie v Brně* LVII, 2001, s. 100–108. Renata Krejčí, Prof. Arch. Karel Hugo Kepka, *Události na VUT v Brně* XIII/6, 2003, s. 21.

12 Karel Hollan (* 31. 5. 1889), stavitel, pocházel z Ho-

donína, vystudoval ČVŠT. Později v Hodoníně provozoval stavební firmu Hollan–Kučera.

13 A VUT, fond 25 Rektorát ČVŠT Brno, kniha č. 316, inv. č. 361, Protokol žádostí o připuštění k první státní zkoušce v odboru stavebního inženýrství 1901–1950. A VUT, fond 25 Rektorát ČVŠT Brno, kniha č. 317, inv. č. 362, Protokol žádostí o připuštění ke druhé státní zkoušce v odboru stavebního inženýrství 1901–1950. A VUT, fond 25 Rektorát ČVŠT Brno, knihy č. 91–99, Protokoly pro druhou státní zkoušku v odboru stavebního inženýrství v Brně. Zápisy o zkoušce 1904–1929.

14 „Jiřík ať hledí dodělat státnici, ať nedopadne jako já. 7 asistentkých let, světová válka a bylo po všem. Zdržováním se naučená látka zapomíná a znovu se těžko učí. Je to potom hrozně úmorné.“ Dopis Karla Lánika dětem, Dobrá Voda, 11. 7. 1951. Pozůstalost Karla Lánika, soukromá sbírka, Brno.

15 Např. vyúčtování zakázky na výrobu nábytku od firmy Dělobna-Dubor ze 14. 12. 1935. Účty z učitelské zálohy v Brně z roku 1938. Pozůstalost Karla Lánika, soukromá sbírka, Brno.

16 S titulem arch. uveden např. v oficiálním seznamu městských zaměstnanců z roku 1930. AMB, fond A1/26 Presidiální spisovna II 1888–1932 (dále jen fond A1/26), inv. č. 773 Seznamy zaměstnanců města Brna (dále jen

13

Obr. 13. Činžovní dům, Brno, Skácelova 2a / Těšínská 1, dobová fotografie zřejmě z 30. let. 20. stol. (výřez). Repro: Brno, Staré pohlednice XIX, Královo Pole, díl 2, pohlednice č. 2801.

Obr. 14. Činžovní dům, Brno, Skácelova 2a / Těšínská 1, druhá polovina 20. let 20. stol., současný stav. Foto: Martin Kučera, 2016.

14

inv. č. 773), karton 159, Seznam úředníků a zřizenců i dělníků používaných v kancelářích dle jednotlivých oddělení 15. 4. 1930, s. 16. S titulem Ing. je uveden např. v podílní knížce Učitelské záložny v Brně, založené 12. 4. 1930. Pozůstalost Karla Lánika, soukromá sbírka, Brno.

17 A VUT, fond 25 Rektorát ČVŠT Brno, inv. č. 400, karton 2, Programy ČVŠT v Brně 1910/1911 až 1919/1920. A VUT, fond 25 Rektorát ČVŠT Brno, inv. č. 401, karton 3, Programy ČVŠT v Brně 1920/1921 až 1919/1920.

18 Škola byla otevřena roku 1909/1910 jako tříletá. Ve školním roce 1914/1915 se neučilo. Koncem školního roku 1933/1934 byla zrušena a žactvo bylo převedeno pod III. státní průmyslovou školu stavební. Většinu let vyučování probíhalo v budově I. české státní reálky na Antonínské ulici č. 3.

19 AMB, sign. H994, Výroční zprávy českých živnostenských škol pokračovacích velkého Brna I.–VII. z let 1928/1929 až 1934/1935.

20 AMB, fond M 224 Odborná škola pokračovací pro živnosti stavební v Brně, inv. č. 1–24, Katalogy z let 1909/1910 až 1933/1934.

21 AMB, fond A1/26, inv. č. 773, karton 159, Status úřednictva zemského hlavního města Brna ke dni 31. prosince 1920, s. 76.

22 AMB, fond A1/26, inv. č. 773, karton 159, Seznam úřednictva a zřizenců zemského hlavního města Brna dle stavu dne 31. prosince 1923, s. 30.

23 AMB, fond A1/26, inv. č. 773, karton 159, Seznam

úředníků a zřizenců i dělníků používaných v kancelářích dle jednotlivých oddělení 15. 4. 1930, s. 16.

24 AMB, fond A1/26, inv. č. 773, karton 159, Seznam zaměstnanců podle referátů duben 1932, s. 17. Jako zaměstnanec II. referátu oddělení pozemních staveb uveden také v letech 1933–1935. AMB, fond A1/27 Presidiální spisovna III. 1933–1939, inv. č. 116 a 117, karton 30, Městští zaměstnanci, seznamy.

25 Osobní průkaz zaměstnance ústředního národního výboru zemského hlavního města Brna. Karel Láník, evidenční č. průkazu 4363, 6. 5. 1947. Dle průkazu byl v pracovním poměru na této pozici ještě v letech 1948 a 1949.

26 AMB, fond G 40 Správa nemovitostí města Brna 1900–2004, Brno, inv. č. 7716, karton 129, Městský národní výbor, osobní spisy městských zaměstnanců.

27 V roce 1913/1914 a v následujících letech bydlel Karel Láník v Brně na ulici Ottově č. 9 (dnešní ulice Soudní). (A VUT, fond 25 Rektorát ČVŠT Brno, inv. č. 400, karton 2, Programy ČVŠT v Brně 1910/1911 až 1919/1920). V roce 1923 žil Karel Láník v domě svého bratra Viléma, Brno, Ponávka 3. (AMB, sign. H99, Adresář města Brna 1923.)

28 Ludmila Kolesová, narozena 22. 1. 1892 v Ivančicích II/37 (MZA, fond E 67, sign. 1226, Matrika narozených Ivančice 1888–1908, fol. 66), byla odbornou učitelkou hluchoněmých. Pracovala v ústavu pro hluchoněmé v Kremnici na Slovensku. Svatba Karla a Ludmily Láníkových se konala 24. 8. 1924 v Brně v kostele sv. Tomáše. (MZA, fond E 67, sign. 17039, Matrika oddaných Brno-město, řk. far. nost u sv. Tomáše 1923–1925, fol. 145). Rok před svatbou spolu budoucí manželé cestovali do Francie a při této příležitosti 20. 8. 1923 letěli dvouplošníkem typu Blériot-SPAD S.33 ze Štrasburku do Paříže. Originály obou letenek viz: Pozůstalost Karla Lánika, soukromá sbírka, Brno.

29 Vlastní dům Karla Lánika, Brno, Dolnopoň 478/55. Plány domu nakreslil Bohuslav Fuchs roku 1925. Do novostavby se rodina nastěhovala roku 1929. Dům je sou-

částí architektonicky i urbanisticky hodnotné kolonie rodinných domů pro zaměstnance města Brna, realizované podle plánů Bohuslava Fuchse a Karla Kotase.

30 Usedlost v obci Dobrá Voda čp. 13 získali Karel a Ludmila Láníkoví 10. 4. 1947, kdy zde byl Karel Láník ustanoven „národním správcem“. Do trvalého užívání jim byla předána 1. 3. 1950. Dům již neexistuje. Dokumenty o nabytí nemovitosti viz: Pozůstalost Karla Lánika, soukromá sbírka, Brno.

31 Dle vzpomínek jeho dcery probíhala Láníková práce nejčastěji tak, že za ním přišel někdo z jeho známých, poprosil jej o konkrétní návrh (např. rodinného domu), on mu ho zhotovil a poté dostal honorář „na ruku“.

32 Plány radnice v Prostějově obsahující kresby detailů vnitřní výzdoby a nákras hlavní fasády. Je pravděpodobné, že se jedná o studentské kopie originálních Kepkových plánů. Pozůstalost Karla Lánika, soukromá sbírka, Brno.

33 Rodinný dům primáře Jaroslava Bakeše v Třebíči – půdorysy základů, přízemí a prvního patra. Datováno Brno 1905. Pozůstalost Karla Lánika, soukromá sbírka, Brno. Návrh zatím nebyl ztotožněn s konkrétní stavbou. Doc. MUDr. Jaroslav Bakeš (1871–1930), primář nemocnice v Třebíči v letech 1902–1909. V roce 1906 se habilitoval na brněnské České technice. V roce 1909 převzal jako primář nově vybudovaný chirurgický pavilon v Zemské nemocnici v Brně, od roku 1922 začal řídit moderně upravený chirurgický ústav na Žlutém kopci. Gustav Novotný, MUDr. Jaroslav Bakeš (1871–1930). Stopětáct let od narození zapomenuté osobnosti historie Brna (1. část), in: *Forum brunense. Sborník prací Muzea města Brna*, 2007, s. 85–111; Idem, Působení MUDr. Jaroslava Bakeše v Třebíči v letech 1902–1909, in: *Západní Morava. Vlastivědný sborník XI*, 2007, s. 83–106.

34 Rodinný dům Zdeňka Elgera z Elgenfeldu, Brno, Pellicova 23/8. Dům je KP, číslo ÚSKP 48159 /7-7474. Datováno vročením na fasádě do let 1905–1906. Uliční průčelí bylo původně tříosé. Objekt byl druhotně rozšířen přístav-

15

16

17

Obr. 15. Činžovní dům pro Legionářské stavební a bytové družstvo, Brno, Veverí 62, druhá polovina 20. let 20. stol., současný stav. Foto: Martin Kučera, 2016.

Obr. 16. Činžovní dům, Brno, Veverí 62, druhá polovina 20. let 20. stol., detail fasády. Foto: Martin Kučera, 2016.

Obr. 17. Činžovní dům pro zaměstnance pouliční dráhy, Brno, Křížová 5, arch. návrh 1927, současný stav. Foto: Martin Kučera, 2016.

bou z roku 1929. AMB, fond U 9 Sbírka plánů (dále jen fond U 9), Plány obytných domů, karton 50, Pellicova 8 a 8b, Situační plán novostavby a nadstavby z května roku 1929. Prof. Ing. Zdeněk Elger z Elgenfeldu (1871–1940), profesor brněnské České techniky, v letech 1905–1906 její rektor.

35 Rodinný dům Zdeňka Elgera z Elgenfeldu, autorský návrh vnějších fasád, kresba perem. Nedatováno. Pozůstalost Karla Lánika, soukromá sbírka, Brno.

36 Plány dveřních výplní pro kostel Nejsvětějšího srdce Páně v Brně-Husovicích. Nedatováno. Pozůstalost Karla Lánika, soukromá sbírka, Brno. V Lánikově pozůstalosti se dříve nacházely také celkové plány kostela Nejsvětějšího srdce Páně v Brně-Husovicích, ty se však ztratily. Kostel byl vysvěcen 5. 6. 1910, dveřní výplně tedy musely vzniknout před tímto datem, během čtvrtého roku Lánikova studia na ČVŠT.

37 Duchovní správa v Husovicích byla roku 1910 svěřena řádu salvatoriánů. Ti zakoupili roku 1912 od soukromého majitele nově postavený dům č. 103 na Vranovské ul. (vročení na fasádě vznik stavby datuje do let 1909–1910), který byl posléze adaptován na faru s konventem. Neexistuje žádný důkaz o tom, že by adaptaci původního domu pro církevní účely provedl K. H. Kepka, pouze se to „automaticky předpokládalo“ vzhledem k existenci původního Kepkova návrhu farní budovy publikovaného již v roce 1902, který však nikdy nebyl realizován. Srov.: Osolsobě (pozn. 11), s. 104.

38 Návrh vstupních dveří a štukového portálu fary v Husovicích. Kresba tužkou. Nedatováno. Pozůstalost Karla Lánika, soukromá sbírka, Brno.

39 Lánikovo autorství kolonie uvádí Kudělka (pozn. č. 1), s. 39–40 s odkazem na archivní materiál: MZA, fond B 40 Zemský úřad Brno, I. Manipulace – Zemská správa politická Brno, inv. č. 651, sign. 44–6 Státní stavby v Brně v letech 1919–1928, karton 1670. V citovaném archivním materiálu se však v současnosti nachází k dané stavební akci pouze doklad o udělení státní finanční podpory a ustanovení státního stavebního dozoru (fol. 1195–1196). Materiál potvrzuje vročení vzniku kolonie do let 1923–1924, přímý doklad o autorství Karla Lánika zde však chybí.

40 Polohový a regulační plán pro Královo Pole vypracoval Josef Sommer roku 1913. Ibidem, s. 72.

41 Soudobou anglickou architekturu Karel Láník sledoval také prostřednictvím tisku. V pozůstalosti jsou např. dochována svázaná čísla anglického časopisu *Homes and Gardens. Houses furniture and equipment gardens*, London, Country Life 1926.

42 Vila, Brno, Dobrovského 1299/54 a 1300/56. 1923–1924. Dům je KP, číslo ÚSKP 48644 / 7-7960.

43 Vila Sylvestra Vody, Brno, Vodova 1344/10. 1923–1924. Původní vzhled domu byl nenávrtně narušen necitlivou rekonstrukcí. Sylvestr Voda (1879–1945), major čs. armády v záloze, první český posádkový velitel Brna, sokolský činovník – člen sokolské župy Dr. Jindry Vaníčka v Brně–Králově Poli. Ve vile na Vodově žil od 1. 10. 1924. Autorem jeho náhrobu je V. H. Mach.

44 Rodinný dům s ateliérem Václava Hynka Macha, Brno, Vodova 1313/6. 1923–1924. Původní vzhled domu je v současnosti lépe dochován u sousedního objektu Vodova 1314/8. Václav Hynek Mach (1882–1958), významný brněnský sochař, vrstevník a blízký přítel Karla Lánika.

45 Činžovní dům, Brno, Husitská 1283/14 / Bulharská 1243/2, postavený pro Obecně prospěšné bytové družstvo pro Královo Pole a okolí. Druhá polovina 20. let 20. stol.

Původní vzhled domu zachycují staré pohlednice: AMB, fond U 22 Sbírka pohlednic (dále jen fond U 22), sign. II Ca-1. Vladimír Filip, Brno. *Staré pohlednice* XIX, Královo Pole, díl 2, rok vydání neuveden, pohlednice č. 2757 a č. 2797, s. 46 a 66.

46 Činžovní dům, Brno, Skácelova 1253/2a / Těšínská 2483/1, postavený pro Obecně prospěšné bytové družstvo pro Královo Pole a okolí. Druhá polovina 20. let 20. stol. Dům je KP, číslo ÚSKP 48636/7-7952. Původní vzhled domu zachycují staré pohlednice: Vladimír Filip, Brno. *Staré pohlednice* XIX, Královo Pole, díl 2, rok vydání neuveden, pohlednice č. 2772 a 2801, s. 54 a s. 68.

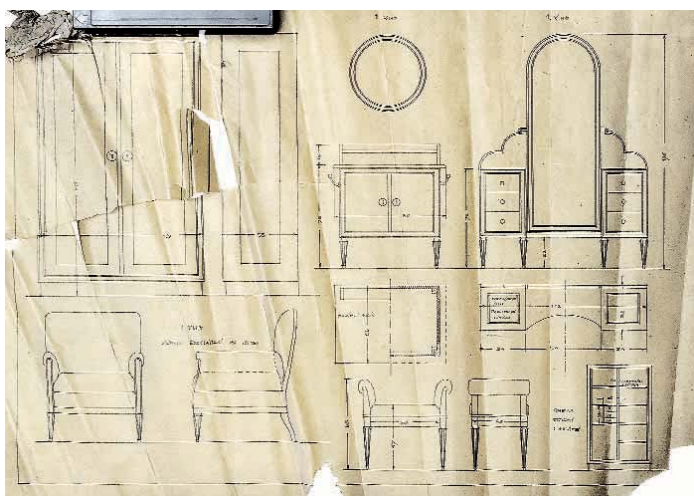
47 Plány činžovního domu, Brno, Husitská 1283/14 / Bulharská 1243/2. Nedatováno. Pozůstalost Karla Lánika, soukromá sbírka, Brno. Autorství potvrzují i vzpomínky Lánikovy dcery, podle nichž Láník navrhl dům v Králově Poli, lidově nazývaný „Dům u tří rytířů“, na němž byl jeho portrét.

48 Jedná se o střední ze tří medailonů umístěných na průčelí do ulice Husitské.

49 Plány činžovního domu, Brno, Skácelova 1253/2a / Těšínská 2483/1. Nedatováno. Pozůstalost Karla Lánika, soukromá sbírka, Brno. V pozůstalosti se nacházejí torza plánů také dalších činžovních domů pro družstvo v Králově Poli, které se však dosud nepodařilo ztotožnit.

50 Činžovní dům, Brno, Veverí 490/62. Dům je KP, číslo ÚSKP 48487/7-7803. Dům byl postaven v druhé polovině 20. let pro Legionářské stavební a bytové družstvo v Brně, které bylo jeho vlastníkem. (AMB, sign. H99, Městský adresář z roku 1930). Viz také: Plán činžovního domu stav. a byt. družstva na parc. čís. 162 na Veverí v Brně. Nedatováno. Pozůstalost Karla Lánika, soukromá sbírka, Brno.

51 Činžovní dům, Brno, Křenová 67. Zlomek plánů je dochován v Lánikově pozůstalosti. Podle přípisu na plánu vznikl pro Klementa Budíla. Pedagog a sportovec Klement Budíl pocházel z Ivančic, odkud byla i Lánikova manželka. V případě Lánikova autorství lze tedy opět předpokládat

18

19

Obr. 18. Karel Láník, návrh nábytku do ložnice, nedatováno. Pozůstalost Karla Láníka, soukromá sbírka, Brno.

Obr. 19. Karel Láník, návrh kostela, nedatováno, tužka na papíře. Pozůstalost Karla Láníka, soukromá sbírka, Brno.

osobní vztah architekta a investora.

52 Činžovní dům, Brno, Křížová 55/5 (v době vzniku Křížová čp. 53). Kompletní plány domu, datované do května 1927, jsou uloženy v AMB (AMB, fond U 9, Plány obytných domů, karton 35, Křížová 53). Investorem byla Společnost brněnských pouličních drah elektrických, která dům postavila pro své zaměstnance. Stavbu vedl stavitel Ing. František Švancara. Původní vzhled domu zachycuje dobová fotografie, na jejíž zadní straně je připsáno: „projekt arch. Láník“ (AMB, fond U 5 Sběrka fotografií, sign. XIII b 68).

53 Miroslav Kopřiva, Tři státní nájemní domy v Králově Poli, Brno, Skácelova 2792/34 a 1475/36 / Purkyňova 1475/70 a 1476/72. Projekt vznikl roku 1924, blok Kopřivových domů byl postaven v letech 1925–1926. Z dobové fotografie dostupné online je patrné, že dům Skácelova 30 / Mečířova 1 byl postaven až později dle projektu K. Láníka: <http://madr.cz/miloslavkopřiva/037.jpg>, vyhledáno 1. 7. 2016.

54 Plán činžovního domu pro Obecně prospěšné bytové družstvo pro Královo Pole a okolí, Brno, Skácelova 1645/30 / Mečířova 1645/1. Datováno květen 1927. Krovy a uliční situace. Pozůstalost Karla Láníka, soukromá sbírka, Brno. Na plánu je zřetelně vyznačen již v té době stojící sousední blok státních nájemních domů od M. Kopřivy.

55 Plán rodinného domu Obecně prospěšného stavebního a bytového družstva „Vlastní dům“ pro Jana a Marii Charbulovy, Brno-Černovice, Elišky Krásnohorské. Nedatováno. Pozůstalost Karla Láníka, soukromá sbírka, Brno. Pro družstvo „Vlastní dům“ Karel Láník navrhl také dosud neztotožněný činžovní dům. Srov.: Plán činžovního domu pro obecně prospěšné stavební a bytové družstvo „Vlast-

ní dům“. Nedatováno. Pozůstalost Karla Láníka, soukromá sbírka, Brno.

56 Dle Láníkova typového projektu byly postaveny řadové rodinné domy na ulici Elišky Krásnohorské č. 624/12, 632/14, 637/16 a 627/18.

57 Obchodní dům Zadrha, Brno – Starý Lískovec, Malešovská 466/3 / Točná 382/4, vznikl pravděpodobně v druhé polovině 20. let 20. stol. Potravní spolek „Zadrha“ ve Starém Lískovci je uveden mezi protokolovanými firmami v městském adresáři z roku 1930 (AMB, sign. H99, Městský adresář z roku 1930). Objekt momentálně prochází přestavbou, která zcela likviduje jeho původní stav. Ten je dochován na historické fotografii: Muzeum města Brna, Sběrka fotografií, inv. č. P4583.

58 Náskres na stavbu Sokolovny v Králově Poli. Řez sálem a schodištěm. Pozůstalost Karla Láníka, soukromá sbírka, Brno.

59 Sokolská župa Dr. Jindry Vaníčka v Brně – Králově Poli byla založena roku 1891. V roce 1899 bylo založeno Družstvo ku zřízení tělocvičny pro TJ Sokol v Králově Poli. Sokolovna se stavěla od léta 1914 podle projektu Ing. J. Nováka. Stavební práce vedli královopolští stavitelé Eduard Grumm a Kristian Dejmek. Sokolovna byla slavnostně otevřena 30. 5. 1920. Stavba z roku 1920 brzy kapacitně nedostačovala a ukázala se nutnost jejího zvětšení formou přístavby na severním okraji budovy. V roce 1927 bylo zahájeno jednání s architekty a techniky a v roce 1928 vypracovali ideové návrhy přístavby architekti Antonín Blažek a František Krásný a Ing. Jaroslav Škára; v letech 1931–1932 pak architekti Karel Láník a Josef Polášek. Stavba se však pro nedostatek finančních prostředků stále odkládala. Stavební práce probíhaly od května do října roku 1936 a dne 25. 10. 1936 byla přístavba slavnostně otevřena. Viz Encyklopedii města Brna: http://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_udalosti&load=3982, vyhledáno 30. 6. 2016.

60 Plány hájovny pro velkostatek Kuřim, katastrální území Jestřabí, parcela číslo 236, Městská stavební kancelář. Da-

toováno: Brno, únor až březen 1933. Plány hájovny pro velkostatek Kuřim, katastrální území Svinošice, Stavební úřad – oddělení pozemních staveb. Datováno: Brno červenec 1935. Pozůstalost Karla Láníka, soukromá sbírka, Brno.

61 Např.: Plán domu se sklenářstvím pro Ludvíka Kohouta v Hodoníně Na drahách č. 17. Nedatováno. Pozůstalost Karla Láníka, soukromá sbírka, Brno.

62 Návrh interiéru kuchyně včetně přiborníku, židle, stoličky, bedny na uhlí aj. Návrh kulatého stolu a psacího stolu. Návrh nábytku do ložnice (šatní skříň, rozkládací křeslo, taburet, toaletní stolek, psací stůl, komoda a kruhové zrcadlo). Studie sedacího nábytku a výklpného psacího stolu. Nedatováno. Pozůstalost Karla Láníka, soukromá sbírka, Brno.

63 Vyúčtování zakázky na výrobu nábytku od firmy Dělobna-Dubor ze 14. 12. 1935. Pozůstalost Karla Láníka, soukromá sbírka, Brno.